

شناخت عامل‌های بنیادین در تصادفات درون‌شهری

امیرمسعود رحیمی^۱، مجتبی کاظمی^۲

۱- استادیار گروه عمران، دانشکده مهندسی، دانشگاه زنجان.

۲- کارشناس ارشد عمران، گرایش راه و ترابری.

amrahimi@znu.ac.ir
mojtaba.kazemi88@yahoo.com

خلاصه

تصادفات ترافیکی، به عنوان یازدهمین عامل مرگ و میر در سطح جهان و عامل دوم در ایران، طی هر سال تعداد زیادی از انسان‌ها را به کام مرگ می‌کشانند. در برآوردهای انجام شده، تقریباً، سهم تصادفات در محدوده‌های شهری و برون‌شهری از دیدگاه هزینه‌های از دست رفته، به ترتیب ۴۷٪ و ۵۳٪ می‌باشد. در این تحقیق سعی بر آن شده است تا با استفاده از تکمیل پرسشنامه و با استفاده از آزمونه‌ی خی دو، از میان پارامترهای شایان ذکر همچون؛ سن، جنسیت، شغل، تحصیلات، وضعیت تأهل، زمان رانندگی، سرعت رانندگی، تعداد ساعات رانندگی، تعداد سال‌های دریافت گواهینامه، تجربه‌ی رانندگی، نوع گواهینامه، درآمد ماهیانه و نوع وسیله نقلیه، مهم‌ترین پارامترها در تصادفات درون‌شهری و بر اساس روش مذکور استخراج شوند. پرسشنامه‌ی تحقیق در شرق گیلان و غرب مازنداران، توسط رانندگان عبوری تکمیل شده است. پس از انجام آزمون فرضیه بر روی ۱۳ آزمونه‌ی مورد نظر، تنها دو آزمونه از سطح اهمیت کمتر از پنج درصد برخوردار شده‌اند که عبارت از؛ پارامتر سرعت انتخابی در مسیرهای درون‌شهری و نوع وسیله نقلیه، هستند. بنابراین می‌توان این گونه نتیجه‌گیری نمود که این دو پارامتر نسبت به سایر پارامترها از سطح اهمیت بیشتری برخوردار شده‌اند.

کلمات کلیدی: تصادفات ترافیکی، آزمون خی دو، پرسشنامه، سرعت، نوع وسیله نقلیه.

۱. مقدمه

حوادث ترافیکی نهمین علت مرگ برای تمامی سنین است و انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۰ میلادی به سومین علت مرگ تبدیل گردد. سوانح نه تنها خود فرد بلکه فرد یا افرادی که به نحوی با آن در ارتباطند را دچار مشکل می‌کند [۱]. آزمایشگاه حمل و نقل (TRL) داده‌های مربوط به صدمات ترافیک حدود ۲۱ کشور در سطوح مختلف درآمد را مورد مطالعه و بررسی قرار داده و نتایج تخمینی اولیه را در خصوص هزینه‌های ناشی از صدمات تصادفات به دست آورده است. هزینه‌های ناشی از صدمات تصادفات برای کشورهای کم درآمد ۱٪ از تولید ناخالص ملی (GNP)، کشورهای با درآمد متوسط ۱.۵٪ و کشورهای ثروتمند ۲٪ بوده است [۲].

مطالعه انجام شده توسط پژوهشکده حمل و نقل در سال ۱۳۸۶ نشان می‌دهد که ۴۷٪ هزینه‌ها مربوط به تصادفات در محدوده‌های شهری و ۵۳٪ هزینه‌ها مربوط به محدوده‌های برون‌شهری می‌باشد. این در حالی است که هزینه تصادفات رانندگی برون‌شهری ایران به تنهایی در سال‌های اخیر بیش از ۱۰ برابر بودجه کل ساخت و نگهداری راه‌های کشور را به خود اختصاص داده است. از بُعد دیگر، در ایران هزینه متوسط یک فوت ناشی از تصادف رانندگی درون‌شهری حدود ۴۹۴۱ میلیون ریال و برای تصادف برون‌شهری ۵۷۷۲ میلیون ریال و هزینه متوسط یک جرح برای تصادفات شهری و برون‌شهری برای جرح سبک، جرح متوسط و شدید به ترتیب برابر ۱۴۰۸، ۱۴۶۶ و ۴۰۶۹ میلیون ریال می‌باشد [۳].

۱- عضو هیئت علمی گروه عمران، دانشکده مهندسی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

۲- مدرس مرکز آموزش عالی علمی- کاربردی جهاد دانشگاهی، رودسر، گیلان، ایران.